

Listopad - prosinec 2015

Vodopád

Obsah:

Dušičky

Dění ve škole

Mikuláš

Vánoce

Práce žáků

Rozhovor

Masarykova základní škola Dolní

Toto číslo časopisu jsme se rozhodli z větší části věnovat nejkrásnějším svátkům v roce, kterými jsou **VÁNOCE**

Dušičky

Památka zesnulých, která připadá na druhý den měsíce listopadu, je připomínkou za zemřelé čekatele, lidově dušičky, které zatím poletují v očistci a ještě nejsou připravené dostat se do nebe. Tento den má své kořeny v oslavách starých Keltů, kteří ve 4. století př. n. l. osídlili území dnešního Česka a prvním listopadem začínal jejich rok. První Dušičky se slavily v roce 998 ve francouzském benediktinském klášteře v Cluny. Od 11. do 13. století se tento zvyk, tedy památka zesnulých, dušičky rozšířil do dalších zemí, od 14. století se slaví i v Římě.

Mnoho původních zvyků a pověr se vztahovalo právě k dušičkám, jako vzpomínky na zesnulé.

Také se věřilo, že o **dušičkové půlnoci** mají duchové bohoslužbu. V Pelhřimově se vyprávělo o jisté kmotře, která se o dušičkové noci probudila. Měsíc tu noc svítil velmi jasně a milá kmotra si myslela, že již ráno. Oblékla se a spěchala do hřbitovní kaple „U panenky Marie“. Kostelíček byl plný a u oltáře stál kněz. Kmotra se velmi styděla, že přichází na bohoslužbu pozdě a tak se rychle posadila na lavici a sklopila oči. Po chvíli je zdvihla a rozhlédla se kolem sebe. Viděla mnoho lidí, kteří jí byli velmi povědomí. Vzpomínala, odkud je zná, když v tom si uvědomila, že to jsou všechno sousedé po smrti. V tom do ní šťouchla její nedávno zemřelá sousedka a řekla jí, že je na mši duchů a že duchové živého člověka po skončení mše roztrhají na kousky.

Poradila jí, aby si svlékla kožíšek a rychle z kapličky odešla. Kmotra poslechla a ráno, poté co se o zážitku z předešlé noci světila sousedům, se všichni vypravili do kapličky, kde našli kožíšek roztrhaný na malé kousíčky.

Tradice pečení dušičkového pečiva

Hodně hospodyní dělalo dušičky z dvojího těsta. Pro rodinu bylo určeno pečivo z bílé mouky a pro čeládku z mouky černé. Díky tomuto lakotnému jednání se mezi čeládkou brzy rozšířila jednoduchá říkanka, kterou se snažila čeládka pokárat hospodyni za rozdílné dušičky. Bylo to čtyřhranné pečivo, zadělávané mlékem a plněné povidly nebo mákem a tím bývaly obdarováni žebráci a chudí lidé, postávající u kostela či hřbitova. Říkalo se, že pokud o dušičkách prší, že duše zemřelých oplakávají své hříchy.

*Dušičky věrný,
nejste všechny stejny.
Některý jste bílý,
některý jste černý.*

Lidová tradice říká, že v předvečer svátku dušiček vystupují duše zemřelých na jednu noc z očiště

Podle lidové tradice prý v předvečer svátku „dušiček“ vystupují duše zemřelých na jednu noc z očiště, kde v plamenech pykaly za své hříchy.

V Čechách v ten večer plnil hospodář lampu máslem místo oleje, aby si dušičky mohly spáleniny, způsobené očištěm natřít a trochu ochladit. Bývalo zvykem vhažovat tento večer do ohně různé pokrmy, což bylo místy chápáno jako částečné vykoupení z hříchů, nebo také jako něco dušičkám na přilepšenou. Když se ráno ozvalo zvonění z kostela, musely se dušičky vrátit do očiště.

E. Hanslová, VIII. třída

Dění ve škole i mimo ni ☺

Londýn

Žáci naší školy navštívili Londýn. Zájezd byl za odměnu pro žáky, kteří v předešlém roce tvrdě pracovali. Konal se od 13. do 19. října. Máme spoustu nových zážitků, o které se ráda podělím. Dopoledne 13.10. jsme se všichni, tedy nás 10 vybraných žáků s doprovodem, sešli ve škole a došli si na oběd. Poté následovalo rozloučení se spolužáky a rodiči. Po pár minutách nervózního čekání přijel autobus, kterým jsme odjeli. Po asi 5 hodinách jsme stáli v Plzni, kde jsme strávili dalších pár hodin. Večer jsme zase vyrazili, tentokrát do Francie,

kde jsme najeli do Eurotunelu. Eurotunelem jsme jeli asi 40 minut. Vyjeli jsme až v Anglii,

kde nás přivítal déšť. Stavěli jsme také u moře, kde jsme podniklo krásnou asi 3 hodinovou vycházku. Ještě ten den navečer jsme přijeli do části Londýna, ve které jsme byli ubytováni v rodinách. Následující 3 dny jsme chodili po památkách, učili se, pracovali a zároveň se bavili. Navštívili jsme jen ty neznámější a nejdůležitější památky, přesto byl každý náš den nabitý.

Po 3 dnech již zmiňovaného cestování po městě jsme museli vyrazit na cestu domů. Netěšili jsme se, protože se blížilo loučení. Nakonec jsme vše zvládli a máme krásné vzpomínky.

Anna Schmeiserová, VIII. tř.

PROSINEC

Vážení a milí čtenáři časopisu „Vodopád“

opět se Vám hlásím s aktualitami o mladých hasičích z Horní Rovně. A co jsme všechno stihli?

Připravovali jsme kulturní program na naši Výroční členskou schůzi SDH HORNÍ ROVNĚ, která se konala 4. 12. 2015 . Připravili jsme si příběh s názvem „ Jak šel čas “ . Příběh vyprávěl o jedné hasičské rodině, kde se odehrál průřez celým jejich životem až do zestárnutí. Představení se všem líbilo. A nyní mi dovolu, abych všem za sebe i ze celý kolektiv mladých hasičů z Horní Rovně, popřála krásné a klidné Vánoce, dětem hodně dárků pod stromečkem a do nového roku hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a ještě jedno přání na závěr, „Ať nastane v celém světě klid a mír“ . **Eva Drábková, VIII. tř.**

5. prosince večer vyrazí do ulic Mikuláš s andělem a čertem. Co svátek svatého Mikuláše znamená? Odkud pochází a proč ho oslavujeme?

Už v průběhu prvního adventního týdne se připravujeme na oslavu Vánoc. Po svaté Barboře se 6. prosince objevuje v kalendáři svatý Mikuláš. Večer předtím do ulic vyráží Mikuláš se svým doprovodem – s andělem a čertem. Děti se radují ze setkání se štědrým Mikulášem a milým andělem, čerta se však bojí. Taková je realita těchto dnů.

Kde se vzal Mikuláš? Zamysleme se nad tím, co vlastně svátek sv. Mikuláše znamená. Odkud pochází a proč ho oslavujeme. Vraťme se k pramenům, kde všechno začalo.

Kolem roku 300 se Mikuláš jako mladý muž stal biskupem v Myře, v tehdejší Lykii. Brzy poté, za Galerii Valeria Maximina, tam došlo k pronásledování křesťanů. I Mikuláš se dostal kolem roku 310 do zajetí a v

žaláři byl krutě mučen. Více o jeho životě známo není, i jeho úmrtí se datuje pouze přibližně. Uvádí se právě 6. prosinec - někdy mezi léty 345 a 351.

Legendy o Mikuláši Připomeňme si ještě legendy, ve kterých se vypráví o jeho štědrosti a dostane se nám i vysvětlení, proč s ním chodí andělé a čerti: Jeden šlechtic poslal své tři dcery do veřejného domu, aby si jako nevěstky vydělaly na věno ke svatbě. Mikuláš však v noci oknem hodil každé po jednom sáčku se zlatáky, takže mohly ukončit svou činnost a vdát se. V tom vidíme Mikulášovu štědrost a ochotu pomáhat.

A co anděl? To nám objasní třetí legenda. Když Bůh chtěl povolát Mikuláše k sobě, světec Pána prosil, aby pro něj poslal své anděly. A tak se stalo! Mikulášská trojce nám tedy může připomínat, jak to ve světě chodí: Dobro a zlo kráčí spolu. Vedle dobra a štědrosti (Mikuláš), jdou vedle sebe zlo a strach (čert) a dobro (anděl). Nestojí to za to?

Štěpánková Lenka, VIII. tř.

I v Rovni jsme rozsvítili vánoční strom

Nadešel krásný adventní čas. Čas očekávání narození Ježíška, čas zklidnění a smíření. K tomuto krásnému očekávání patří i rozsvěcení vánočních stromků. I tato skutečnost se u nás v obci stala tradicí. Vždy v pátek, před první adventní nedělí, se rozsvěcuje vánoční strom u Obecního úřadu v Dolní Rovni. Je to krásný strom. Jeho zvláštností je, že to není typický vánoční jehličnatý strom, ale je to lípa, národní strom, jehož listy máme i ve znaku Rovně. Jsme na něj náležitě pyšní.

A jak probíhá rozsvěcení ?

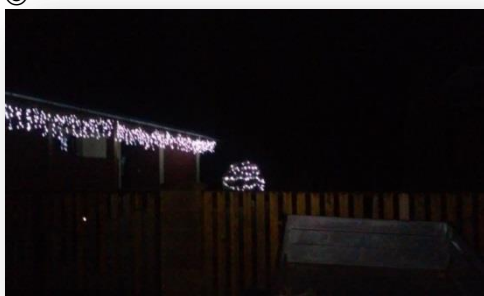
Nejprve zahraje dětský dechový orchestr Bašapa ZUŠ Karla Malicha Holice krásné vánoční koledy v doprovodu pěveckého sboru dětí z MZŠ Dolní Rovně a ZUŠ Karla Malicha Holice. Roznáší se občerstvení, teplý čaj a svařák. Je to krásné předvánoční zastavení v předvánočním shonu. A rozhodně nemůžeme zapomenout na náš vánoční strom, který máme přímo před školou, je také velice krásný a po ránu, když je rozsvícený, nám připomíná, že se už blíží ty nejkrásnější svátky v roce „Vánoce“. **Eva Drábková, VIII. tř.**

Rozsvícená Rověň

Naše redaktorky se prošly obcí Rověň a nafotily několik domů, aby všem přiblížily vánoční výzdobu 😊

A.Schmeiserová, E. Drábková, E. Hanslová

Mikuláš v naší obci

Mikuláš, čert a anděl – známá trojice, která chodí 5. prosince k hodným i zlobivým dětem. Mikuláš má svátek 6. prosince a v předvečer svého svátku chodí hodným dětem rozdávat různé sladkosti. Ale kde se Mikuláš vzal? Legenda vypráví o chudém kupci a jeho třech dcerách, které se chtěly vdávat. Jejich otec pro ně neměl žádné věno. Této rodině pomohl hodný biskup Mikuláš, když večer tajně hodil měšec zlaťáků do ponožky, která se právě sušila u krbu. Dnes již Mikuláš nenosí zlaťáky, ale hodným dětem nosí sladké překvapení. Děti ho dostávají 5. prosince a za to musí říci Mikuláši básničku, nebo zazpívat písničku. Děti, které zlobí, pak místo sladkostí dostanou brambory, uhlí, nebo je čerti strčí do pytle, ale nebojte se vždycky je vrátí.

Přinášíme Vám fotografie Mikulášů, kteří navštívili naši obec.

Eva Drábková VIII. třída

Vánoce jsou křesťanské svátky, které oslavují narození Ježíše Krista.

Doba adventní je doba, která slouží jako příprava na slavnost. V Česku oslava Vánoc začíná na Štědrý den, 24. prosince. K Vánocům se pojí množství lidových tradic, k nimž se řadí vánoční stromek, vánoční cukroví, betlém a vánoční dárky, které nosí Ježíšek.

Vánoce jsou brány jako svátky pokoje, rodiny a lásky.

[A teď něco z historie...](#)

Vánoce křesťané začali slavit ve třetím až čtvrtém století.

[A jak to bývalo kdysi?](#)

Hospodyně od rána připravovala hostinu - vařila hrách, čočku, bramborovou a rybí polévku, pekla kubu. Celá rodina se většinou postila, aby viděla zlaté prasátko. Hospodyně se starala o kuchyni a také bavila děti, protože hospodář musel připravit a ozdobit vánoční stromeček. Celodenní půst ukončuje první večerní hvězda. Právě proto děti často vybíhaly ven, aby se podívaly, zda hvězdička už nesvítí. S první hvězdou se zapalovala svíčka a usedalo se ke

stolu. Jakmile se rodina usadila, nesměl se nikdo od stolu zvednout. Rodina totiž věřila, že příští rok by se již nesešla celá.

Jak vypadalo prostírání?

Chleba: vždy se pokládal na jeden roh, aby měla rodina i další rok co do úst.

Peníze: v dalším rohu neměly chybět peníze, aby slíbily rodině blahobyt.

Miska s jídlem: třetí roh byl určen pro misku s jídlem pro dobytek a slepice.

Řetěz: samotný stůl obepínal řetěz, který chránil rodinu před zloději, ale také zaručoval její soudržnost a to, že se rodina znovu sejde.

Vánočka a cukroví: sladké pochoutky nechyběly na žádném stole. Ty většinou hospodyně přinesla na stůl

hned po jídle, k tomu se pila káva, čaj, víno či pálenka nebo pivo.

Šupiny: tam, kde se večerel kapr, hospodyně schovávala šupiny. Ty ukrývala pod talíře členů rodiny a měly přinést peníze.

Vánoce v Anglii

V Anglii se slaví Vánoce rozdílněji než u nás. Dárky si tu lidé rozdávají až druhý den ráno po Štědrém dnu. Vánoční dárky zde nosí Father Christmas, který podle zvyku chodí do domu komínem. Z toho důvodu děti hází do komína (krbu) svá přáníčka. Na krb věší i punčochy, do kterých dostanou dárky. Důležitý je slavnostní oběd na první svátek vánoční, jehož hlavním chodem je krocan s masitou nádivkou a kaštiny. Na stole nesmí chybět ani nejrůznější paštiky, koláče, rybí polévka a především anglický Vánoční puding (cukroví zde nečekejte). Před obědem se se z tradice rozlomí tzv. christmas crackers (papírová tuba, v níž se ukrývá drobný dárek).

Vánoce v Německu

Nápad s Vánočním stromčkem pochází z Německa. Tradiční Štědrý večer se v Německu odehrává nejčastěji kolem jedličky, s rozsvícenými svíčkami a barevnými ozdobami. Německo má ještě jedno prvenství, a to jsou skleněné vánoční ozdoby. U německých sousedů naděluje dárky Christkind neboli Ježíšek. Zejména v severních oblastech se zachoval vznešený Weihnachtsmann, který má dlouhý plášť s kapucí a zrzavé vlasy i vousy, a cestuje na divokém větru. Vánoce v Německu jsou v mnohém podobné našim Vánocům. Pokud bychom chtěli objevit něco jiného, asi bychom se dostali ke krušnohorským pyramidám. Jako se u nás staví betlémy, tak tam se staví obrovské pyramidy. Vánoční německá kuchyně nabízí mnoho pokrmů z ryb, jako jsou pečená štika, candát na roštu, plněný kapr a podobně. S oblibou se podává konšelská mísa, která se skládá z kousků vepřové pečeně, kachny, husy, krůty, uzeného masa a ze smetanových klobás. Lahůdkou na závěr bývá jablečný závin, do kterého se přidávají kompotované třešně. Nikde ale nechybí vánoční máslová štola s rozinkami, mandlemi a kandovaným ovocem.

Vánoce v Polsku

Vánoce tu jsou více zaměřeny na rodinu a lásku k bližnímu. Za dlouhých zimních večerů vyrábějí děti barevné řetězy z papíru, slaměné hvězdy, ptáčky z vyfouknutých vajec a jiné ozdoby na vánoční stromeček. V žádné domácnosti nesmí chybět jesličky.

Polský svatý Mikolaj - obdoba našeho českého Ježíška. Obchodníci se předhánějí v jeho nápaditém představení. Červenobílí bradáči se usmívají z plakátů, jsou čokoládoví, voskoví nebo gumoví. Do rodinného rozpočtu zasáhne stromeček ať už je to krásný smrček, jedlička nebo borovička.

Děti rozbalují dárky na Štědrý den s první vycházející hvězdou, kdy nám naše české zvyky velí teprve začít s večeří. V Polsku je 24. 12. obyčejný pracovní den, proto slavnostní večere začíná o trochu později než je tomu u nás. Ke slavnosti se shromáždí celá rodina i s prarodiči a jinými příbuznými. Zhasnou se světla a zažehnou svíčky a prskavky na vánočním stromě.

A. Schmeiserová, VIII. tř.

Vánoce ve škole: O víkendu se opět konala tradiční vánoční výstava zahrádkářů v místní sokolovně. Žáci naší školy se opět podíleli na výzdobě (jednotlivé třídy, jednotlivci i školní družina). Letošní téma "**České Vánoce**" jsme pojali opravdu česky.... Když Vánoce - tak kapr, když kapr - tak rybník, když rybník - tak vrba a vodník, ale nechyběl ani Rákosníček... Kapři byli papíroví, plastoví, prostřihovaní i plyšoví. A někteří "doplavali" až do Městského muzea v Chrudimi, kde se budou účastnit soutěže o "Vánočního kapra". 😊 (Výsledky soutěže budou zveřejněny v lednu příštího roku.) Poděkování patří všem, kteří se podíleli na výrobě, přípravě i samotné instalaci výstavy, hlavně žákům 8.ročníku...

Mgr. J. Sevránková

Betlém a perníčky...

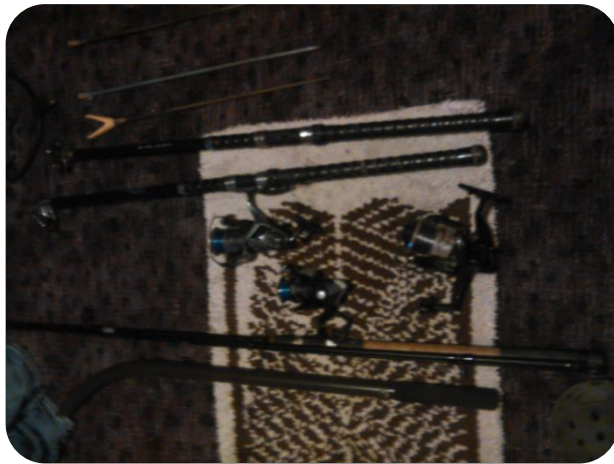

Práce našich žáků

Co mě baví

Jak začít s rybolovem

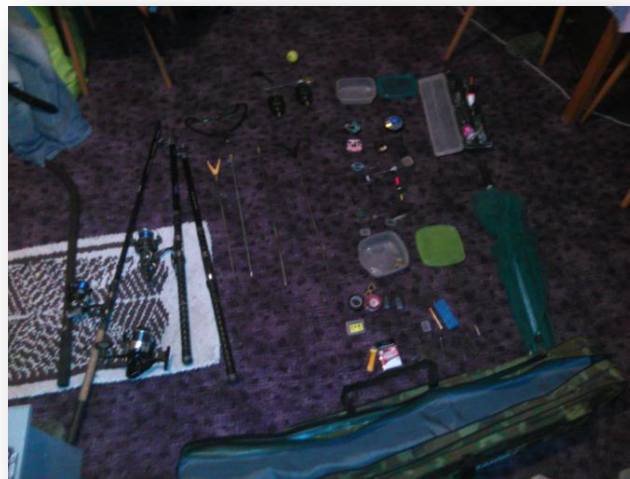
Potřebujete především rybářský lístek a povinnou rybářskou výbavu. K tomu patří prut, naviják, vlasec a bižuterie (háčky, splávky, broky, olova, krmítka...).

Nejlepší základní technikou je feeder, plavaná na bič nebo s matchovým prutem. Na feeder potřebujete: feederový prut (330 cm), naviják (3000), vlasec (0,20 mm), podběrák, židli, vidličku, obratlíky, háčky, kumové korálky (stopery) a zátěže nebo krmítka. Na háček mastňáky, hnojáky, kukuřici nebo různé druhy plovocích nástrah. Do krmítka krmítkovou směs. Mně se osvědčila hlína s kukuřicí a mastňáky. Na match potřebujete: matchový prut (460 cm), naviják (4000), vlasec pevnostní (0,16 mm), podběrák, židli, vidličku, obratlíky, háčky, broky, splávky,

prak a značkovač vlasce. Na háček mastňáky, hnojáky a kukuřici. Jako krmení jakoukoli krmítkovou směs, do které se většinou dává kukuřice a mastňáci. Z krmení udělejte koule o velikosti mandarinky a nastřelte ji prakem ke splávku.

Já osobě jsem začal se splávkem a potom jsem přešel na feeder. Teď ho kombinuji s kaprařinou. S kaprařinou určitě nezačínajte, je to obtížné a potřebujete spoustu vybavení. Nebojte se, že to bude ze začátku finančně náročné. Já jsem dal za základní výbavu 16 000 Kč. Jako první ryby byste měli očekávat spíše cejny, plotice a menší kapry.

Šimon Jirků, VI. třída

V tomto čísle rovněž přinášíme rozhovor, tentokrát nám ho poskytla paní učitelka Mgr. Helena Kamenická, která nastoupila na naši školu v září a učí angličtinu.

Jak se vám na naší škole líbí? *Líbí, ale někdy mi tento dojem kazí zlobiví žáci.*

Co jste dělala před nástupem na naši školu? *Dostudovala jsem a hledala si práci.*

Máte děti? *Ne.*

Co děláte ve volném čase? *Jezdím na kole, mám ráda turistiku, hraji společenské hry. Ráda čtu a překládám.*

Jaké je vaše oblíbené jídlo? *Mám ráda sladká jídla.*

Který svátek v roce máte nejraději?
Mám ráda Velikonoce i Vánoce.

Čeho chcete dosáhnout na této škole?
Chtěla bych žáky naučit angličtinu, a aby ji měli rádi.

Co považujete za nejlepší úspěch? *Že jsem vystudovala Pf.*

Jakou aprobaci jste studovala?
Anglický a český jazyk.

Děkujeme za rozhovor ☺

Již několik let vede na naší škole kroužek vaření p. uč. Mgr. Jaroslava Balášová. Tímto článkem bychom chtěli ukázat, jak se jim v kuchyni daří.

Dobrý den, atmosféře Vánoc jsme podlehl i v našem kroužku a dělali jsme, co jsme mohli. Napekli jsme perníčky a odměnili se tousty s výbornými pomazánkami. V další hodině vaření jsme perníčky nazdobili, což se nám určitě podařilo.

Nejzajímavější bylo tvoření kapříků z toustového chleba. Inspiraci

jsem našla na internetu. Kapříky si každý žák dozdobil podle své fantazie. Uspořádali jsme mezi sebou soutěž o nejzdařilejší rybu. Dva vítězné a opravdu nejzdařilejší kapry najdete ve

fotogalerii. Musím uznat, že mladí kuchtíci jsou velice zdatní a porazili i mě, zkušenou kuchařku. Je radost pracovat s těmi, koho práce baví. Přejeme všem krásné Vánoce a skvělé kulinářské zážitky. **Mgr. Jaroslava Balášová**

Základní umělecká škola Karla Malicha, Obec Dolní Roveň
a Masarykova ZŠ Dolní Roveň
si Vás dovoluují pozvat
na
VÁNOČNÍ KONCERT
22.12. od 17.00 v sokolovně v Dolní Rovni
Účinkují: žáci a učitelé Základní umělecké školy Karla Malicha
Koncert se koná za finanční podpory Generali Pojišťovny a.s.

Akce v lednu:

- 11. 1. 2016 Sokolovna Dolní Roveň - Taneční
- 23. 1. 2016 KD Horní Roveň - Dětský karneval (SDH Horní Roveň)

**Krásné Vánoce a šťastný nový rok přeje redakce
školního časopisu.**